

RAPORT DE ACTIVITATE

2025

MUZEUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ ȘI ARHEOLOGIE CONSTANȚA

CONSILIUL JUDEȚEAN CONSTANȚA		
INTRARE Nr.	1139	
2026	01	16
An	Luna	Ziua

1. PREZENTARE GENERALĂ

Conform prevederilor legale și ale Regulamentului de Organizare și Funcționare al instituției, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța (în continuare MINAC) funcționează în subordinea Consiliului Județean Constanța ca instituție de drept public cu personalitate juridică. Din punct de vedere științific, instituția muzeală respectă planurile și strategiile culturale elaborate și aprobate de Ministerul Culturii din România, dar și planurile naționale de dezvoltare.

1.1. Scop. Activitatea Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța (MINAC) are ca piloni de bază conservarea, cercetarea, dezvoltarea, valorificarea și promovarea patrimoniului pe care îl deține, activități armonizate la cele patru valori promovate acum cu precădere de către Rețeaua Europeană a Organizațiilor Muzeale (NEMO) și adoptate de multe muzee reprezentative din Europa – valoarea colecțiilor, valoarea educativă, valoarea socială și valoarea economică. Scopul general și principal, totodată, al activității muzeului este, așadar, **cercetarea, conservarea și dezvoltarea patrimoniului muzeal** însă, cum nicio instituție muzeală nu poate exista în afara relației cu publicul, devine și un scop în sine adaptarea muzeului la cerințele în continuă schimbare ale mediului socio-economic și cultural general, aflat într-o continuă evoluție.

1.2. Viziune. Viziunea unui muzeu de istorie și arheologie se creează de la sine, prin însăși rațiunea sa de a exista. MINAC creează legături între patrimoniu – educație – cultură, este releul de transmisie între trecut și prezent, între comunitățile trecute și comunitatea actuală. Muzeul trebuie să fie, astfel, o instituție dinamică și modernă, ce oferă servicii variate și adaptate comunității în care se află, dar și în acord cu funcțiile specifice, valorificând la un nivel superior patrimoniul administrat. Concordant, viziunea strategică va urmări următoarele aspecte: - *studierea nevoilor publicului real și potențial* în vederea creșterii gradului de satisfacție a acestuia; - *adaptarea la mediul concurențial local și național* prin creșterea calității serviciilor culturale oferite și mărirea accesibilității; - intensificarea preocupării pentru *creșterea calității managementului*, promovând calitatea, experimentul și inovația; - *perfecționarea resursei umane* prin dezvoltarea competențelor profesionale ale tuturor categoriilor de angajați ai instituției.

1.3. Misiune. MINAC este o instituție publică de cultură, având ca activitate principală gestionarea și valorificarea bunurilor de patrimoniu cultural mobil păstrate în colecțiile sale (ce se îmbogățesc permanent prin achiziții, donații și cercetări arheologice), dar și cercetarea-dezvoltarea în domeniul științelor umaniste (istorie și arheologie). Misiunea de generare și difuzare de acte culturale în domeniul său specific este de interes public, muzeul având un aport important la creșterea calității vieții culturale a comunității, într-un context cultural dat. Muzeul constănțean păstrează moștenirea culturală și o pune în valoare prin activități specifice (programe culturale, educaționale, științifice; expoziții permanente și temporare; manifestări științifice), având și misiunea de a facilita accesul publicului și specialiștilor la patrimoniul istorico-arheologic păstrat în colecțiile sale,

reprezentative pentru evoluția istorică a teritoriului danubiano-pontic, dar și național. MINAC urmărește să devină o instituție modernă, în continuă dezvoltare, caracterizată prin transparență și dinamism și relevantă atât pentru publicul român, cât și pentru turiștii străini, prin programele culturale și educaționale organizate. În acest context, misiunea generală este aceea de a folosi eficient resursele financiare, materiale și umane pentru a obține, cu resursele alocate, rezultate maxime, materializate în proiecte culturale atractive pentru beneficiarul final, în scopul îndeplinirii acesteia.

2. OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE

2.1. Obiective generale. Obiectivele generale ale muzeului derivă din însăși funcțiunile sale fundamentale, așa cum sunt stabilite prin lege: conservarea și valorificarea patrimoniului muzeal în folosul comunității în care își desfășoară activitatea, promovarea instituției muzeale și educația muzeală. Aceste cerințe generale trebuie adaptate obiectivelor strategice specifice ale MINAC. Fiecare obiectiv va fi atins prin desfășurarea de programe specifice.

Pentru realizarea acestor obiective, MINAC, ca instituție de cultură, are următoarele atribuții:

- a) stabilește măsuri tehnice, organizatorice și economice pentru aducerea la îndeplinire a programelor culturale aprobate și răspunde de îndeplinirea acestora;
- b) răspunde pentru realizarea lucrărilor de restaurare, conservare și protecție a patrimoniului mobil aflat în administrarea sa;
- c) organizează acțiunile de punere în valoare a patrimoniului cultural aflat în administrarea sa;
- d) elaborează programe și proiecte culturale proprii, în concordanță cu strategia culturală promovată de Consiliul Județean Constanța și de Ministerul Culturii.

2.2. Obiective specifice. Pentru menținerea standardelor de calitate ale muzeului prin adaptarea creativă la condițiile culturale, tehnologice și economice în permanentă schimbare, sunt avute în vedere următoarele obiective strategice și generale, cu obiectivele specifice aferente:

Obiectiv strategic I: EFICIENȚA ADMINISTRATIVĂ	
O (I).1	<i>Optimizarea structurii organizatorice a instituției</i>
O (I).2	<i>Eficientizare economică prin decizii de management</i>
O (I).3	<i>Creșterea finanțării extrabugetare</i>
O (I).4	<i>Optimizarea sistemului de control intern managerial și asigurarea transparenței cheltuielilor fondurilor publice</i>
O (I).5	<i>Comunicarea cu autoritatea</i>
Obiectiv strategic II: VALORIFICARE PATRIMONIU	
O (II).1	<i>Conservarea și securitatea patrimoniului</i>
O (II).2	<i>Valorificarea patrimoniului prin programe culturale destinate publicului</i>
O (II).3	<i>Valorificarea patrimoniului prin cercetare</i>
O (II).4	<i>Muzeul - spațiu de învățare permanentă</i>
Obiectiv strategic III: DEZVOLTARE INSTITUȚIONALĂ	
O (III).1	<i>Dezvoltare organizațională</i>
O (III).2	<i>Dezvoltarea infrastructurii muzeale</i>
O (III).3	<i>Muzeul - spațiu al inovației culturale</i>
Obiectiv strategic IV: COMUNICARE	
O (IV).1	<i>Determinarea profilului cultural al comunității</i>
O (IV).2	<i>Promovare</i>
O (IV).3	<i>Branding</i>

3. CADRUL NORMATIV

Din 2007, MINAC este clasificat ca muzeu de importanță națională. prin efectul *HG nr. 1341 din 31 octombrie 2007 privind schimbarea clasificării Muzeului de Istorie Națională și Arheologie din municipiul Constanța*. Actele normative incidente funcționării și activității MINAC, ca unitate publică de cultură de importanță națională, și în conformitate cu obiectivele generale și specifice, sunt:

-*Legea muzeelor și a colecțiilor publice nr. 311/2003*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează regimul juridic general, clasificarea și principiile organizării și funcționării muzeelor și colecțiilor publice;

-*Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil*;

-*Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice*;

Activitatea de cercetare și activitatea cercetătorilor instituției se realizează în baza *Legii nr. 183 / 2024 privind statutul personalului de cercetare, dezvoltare și inovare*.

Din punct de vedere financiar-administrativ, MINAC își conduce activitatea conform legislației generale și specifice:

-*Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*;

-*OG nr. 189/2008 privind managementul instituțiilor publice de cultură*, aprobată cu modificări și completări prin *Legea nr.269/2009 privind managementul insituțiilor de spectacole sau concerte, muzeelor și colecțiilor publice, bibliotecilor și așezămintelor culturale de drept public*;

-*Codul Administrativ din 2019 și -Codul Muncii (Legea 53/2003 - republicată)*;

Trebuie menționat faptul că MINAC, în calitate de instituție creatoare și deținătoare de documente, este obligată să organizeze o activitate de arhivare a documentelor, astfel că se supune prevederilor *Legea Arhivelor Naționale 16/1996*, republicată.

De asemenea, activitatea arheologică este supusă unor reglementări speciale, dintre care amintim *Ordonanța nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național*, republicată cu modificările ulterioare.

4. STRUCTURA ORGANIZATORICĂ

4.1. Regulamentul de organizare și funcționare al instituției

Ultimul R.O.F. al instituției a fost aprobat prin HCJC 147/23.06.2025, după ce în prealabil a fost avizat de Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor (aviz nr. 4429/D.P.C./10.06.2025). Poate fi consultat la adresele web https://www.cjc.ro/dyn_doc/Hotarari/2025/147.pdf și <https://minac.ro/wp-content/uploads/2025/07/reg-mina-c.pdf>.

4.2. Regulamentul intern

Regulamentul de ordine internă (R.O.I.) al instituției este în curs de actualizare și îmbunătățire structurală. O primă variantă a fost finalizată în cursul anului 2025, ulterior constatându-se necesitatea îmbunătățirii acestuia și adaptării la noua situație organizațională.

4.3. Organigrama https://www.cjc.ro/dyn_doc/Hotarari/2025/147.pdf (aprobată prin HCJC 147/23.06.2025)

Prezentată sub formă tabelară:

Nr. total al posturilor aprobate	93
Nr. total al posturilor ocupate	88
Nr. total al posturilor vacante	5
Nr. total al posturilor de conducere	7
Nr. total al posturilor de execuție	86

Din totalul celor 93 de posturi aprobate, 1 este de manager, ocupat prin concurs de o persoană din schema de personal a instituției, ceea ce determină vacantarea temporară a unui post de execuție (muzeograf). Un alt post de muzeograf este suspendat temporar pentru 4 ani – misiune diplomatică.

Cele 7 funcții de conducere sunt ocupate de: manager, secretar științific, contabil șef, șef secție „Muzeografie și Muzeu locale”, șef secție „Evidență și Documentare Patrimoniu cultural”, șef secție „Arheologie preventivă”, șef secție „Cercetare, Dezvoltare și Proiecte”.

Cele 86 funcții de execuție constau în: 9 cercetători, 12 conservatori, 14 muzeografi, 4 economiști, 1 inspector achiziții, 5 referenți, 3 casieri, 7 supraveghetori, 8 gestionari custode, 1 grafician, 1 educator muzeal, 6 arheologi, 8 restauratori, 3 îngrijitori, 3 muncitori calificați, 1 tehnoredactor.

4.4. Codul etic/deontologic

Codul de conduită al MINAC, în uz din anul 2023, este în curs de actualizare și de îmbunătățire structurală. Codul de conduită încă în vigoare până la data înlocuirii, poate fi consultat la adresa <https://minac.ro/wp-content/uploads/2025/06/02.-CODUL-DE-CONDUITA-AL-PERSONALULUI-DIN-CADRUL-MUZEULUI-DE-ISTORIE-NATIONALA-SI-ARHEOLOGIE-CONSTANTA-2023.pdf>.

5. POLITICA DE RESURSE UMANE

5.1. Situația drepturilor salariale și a altor drepturi prevăzute de acte normative cu un caracter special

Drepturile de natură salarială valabile pentru anul 2025 au fost următoarele:

Salarii permanente	7.318.583 lei
Zilieri, drepturi autor	410.000 lei

5.2. Concursuri

În cursul anului 2025 au fost ocupate prin concurs un număr de 23 posturi vacante, dintre care 12 de specialitate și 2 de conducere, respectiv:

Nr. Crt.	Funcție	Secție	Punct lucru
1	Muzeograf, S (muzeu)	Cercetare, Dezvoltare și Proiecte	Hârșova
2	Conservator, S (numismatică)	Cercetare, Dezvoltare și Proiecte	Constanța
3	Conservator, S (modernă-contemporană)	Cercetare, Dezvoltare și Proiecte	Constanța
4	Gestionar custode, M (Edificiul cu mozaic)	Muzeografie și Muzeu locale	Constanța
5	Gestionar custode, M (cetate)	Muzeografie și Muzeu locale	Hârșova
6	Gestionar custode, M (cetate)	Muzeografie și Muzeu locale	Histria
7	Conservator, S (cetate)	Muzeografie și Muzeu locale	Capidava
8	Grafician, S	Muzeografie și Muzeu locale	Constanța
9	Referent, S (relații publice)	Muzeografie și Muzeu locale	Constanța

10	Arheolog, S (preistorie)	Arheologie preventivă	Constanța
11	Arheolog, S (arii funerare)	Arheologie preventivă	Constanța
12	Arheolog, S (topografie)	Arheologie preventivă	Constanța
13	Gestionar custode, M (foto)	Evidență Patrimoniu cultural	Constanța
14	Îngrijitor, M	Compartiment Administrativ	Pantelimon
15	Restaurator, M (metale)	Evidență Patrimoniu cultural	Constanța
16	Restaurator, M (hârtie)	Evidență Patrimoniu cultural	Constanța
17	Tehnoredactor, M	Muzeografie și Muzeu locale	Constanța
18	Supraveghetor, M (Centrul Hamangia)	Muzeografie și Muzeu locale	Cernavodă
19	Muzeograf, S (baze de date)	Muzeografie și Muzeu locale	Cernavodă
20	Conservator, S (depozit arheologie)	Evidență Patrimoniu cultural	Cernavodă
21	Cercetător II, S (artă romană)	Cercetare, Dezvoltare și Proiecte	Constanța
22	Șef secție	Muzeografie și Muzeu locale	Constanța
23	Șef secție	Cercetare, Dezvoltare și Proiecte	Constanța

5.3. Promovări

Au fost organizate 8 examene de promovare în grade profesionale imediat superioare ale personalului contractual, după cum urmează: 1 post Arheolog, S (de la II la I); 1 post Muzeograf, S (de la II la I); 1 post Restaurator, S (de la I la IA); 1 post Conservator (de la I la IA); 2 posturi Gestionar custode (de la debutant la II); 2 posturi Restaurator (de la debutant la II).

5.4. Fluctuație personal

Pe lângă situația persoanelor intrate în schema de personal a instituției prin concurs (pct.5.2), continuă detașarea la ICR Istanbul (an III); alte situații laborale atipice nu au mai fost. O persoană s-a pensionat pentru limită de vârstă. S-a consemnat și o demisie, pentru postul rămas vacant astfel fiind organizat concurs de ocupare.

5.5. Cursuri de formare profesională

Trei angajați ai instituției au urmat cursuri de formare profesională, respectiv:

Nr. Crt.	Curs	Nr. module	Funcție angajat
1	antirupție	1 (online)	economist
2	muzeografie	1 (fizic)	muzeograf
3	muzeografie	1 (fizic)	muzeograf

2 arheologi au urmat cursuri online de arheozoologie organizate de AITA Bioarcheology, iar în perioada 24-28 martie, 4 specialiști (muzeografi, conservatori) au fost în schimb de experiență la Muzeul Național de Istorie a României.

9 specialiști sunt în prezent doctoranzi în domeniul Istorie¹. Un specialist urmează programul de masterat al UO Constanța².

¹ Teme: *Istoria prizelor maritime în secolele XIX - XX. Studiu de caz: România în Primul Război Mondial* – în cadrul UDJ Galați; *Unguentaria din sticlă de la Tomis sec. I – IV p.Chr.*; *Funcționalitate și estetică, Evoluția învățământului dobrogean (1878-1940)*, *Teracotele de tip Tanagra în spațiul dobrogean (secolele IV-I A.Chr.)* – în cadrul UO Constanța; *Ceramică de masă, din teritoriul rural al Tomisului, secolele I–IV p.Chr. Studiu de caz, așezările rurale de la Techirghiol și din punctul Centură Constanța (Km. 8+400 –9+500)*, *Religie și cotidian în cetățile vest-pontice Histria și Tomis prin intermediul reprezentărilor lui Apollo și Dionysos (sec. I-III p.Chr.)* – în cadrul UAIC Iași; *Instrumente de iluminat descoperite în contexte arheologice la Capidava. Secolele IV-VII și Fortificații*

5.6. Alte aspecte relevante

Pentru o mai bună gestionare a resursei de personal, în anul 2025 au fost elaborate și aprobate un număr de 4 proceduri. Dintre acestea 2 sunt proceduri operaționale și 2 sunt proceduri de sistem.

-Cele doua proceduri operaționale au fost elaborate de către Compartimentul SSM - *P.O. 07-01 „Achiziția dispozitivelor de corecție a vederii”* (Ediția I), și de către Secția Evidență și documentare patrimoniu cultural - *P.O. 04-10 „Manipularea, ambalarea pentru transport și depozitarea obiectelor din patrimoniul M.I.N.A. Constanța”* (Ediția I).

-Cele 2 proceduri de sistem elaborate și aprobate sunt: *P.S. 23 „Stabilirea și monitorizarea obiectivelor generale, specifice și individuale”* (Ediția I) și *P.S. 24 „Accesul la informațiile de interes public”* (Ediția I). Dezbaterile și aprobarea s-a făcut în cadrul unei ședințe a Comisiei de Monitorizare a Sistemului de control intern managerial.

Compartimentele din cadrul M.I.N.A. Constanța au în lucru un număr de 16 proceduri operaționale.

În luna ianuarie 2025 a fost elaborat „Raportul asupra Sistemului de Control Intern Managerial (SCIM) la nivelul M.I.N.A. Constanța”, aprobat (nr. înreg. 154/16.01.2025) care reflectă stadiul implementării SCIM în cadrul instituției în anul 2024.

În perioada 12.05 - 12.09.2025 Compartimentul de Audit din cadrul Consiliului Județean Constanța a desfășurat o misiune de audit cu tema „Evaluarea sistemului de prevenire a corupției - 2025” la nivelul M.I.N.A. Constanța, și care a avut ca obiective principale evaluarea gradului de implementare a măsurilor preventive privind protecția avertizorului de integritate, transparența în procesul decizional și accesul la informațiile de interes public. În urma evaluării, auditorii au făcut o serie de recomandări care se regăsesc în Raportul de audit înregistrat cu nr. 527858/04.08.2025.

Pe parcursul anului a fost abordată, din nou, problema actualizării fișelor de post pentru fiecare salariat în parte din cadrul instituției și nominalizarea responsabililor cu riscurile din cadrul fiecărui compartiment, care vor identifica și evalua riscurile, stabili strategia de gestionare a riscurilor, monitoriza implementarea măsurilor de control, revizuirea și raportarea periodică a acestora, identificarea funcțiilor sensibile și gestionarea acestora în scopul minimizării efectelor negative.

În ședința Comisiei de Monitorizare a SCIM s-a discutat și s-a insistat asupra procedurii tuturor activităților compartimentelor din cadrul instituției.

Urmare a schimbărilor intervenite în conducerea instituției, au fost elaborate noi decizii ale Comisiei de Monitorizare a SCIM și anume: Decizia nr. 2/16.01.2025 privind modificarea componenței Comisiei de Monitorizare SCIM, Decizia nr. 3/16.01.2025 privind procesul de management al riscurilor. A fost aprobat un nou Regulament de Organizare și Funcționare a Comisiei de Monitorizare SCIM la nivelul muzeului.

A fost elaborat „Raportul anual privind incidentele de integritate la nivelul M.I.N.A. Constanța”, aprobat și înregistrat sub nr. 1051/13.03.2025.

6. BUGETUL ȘI EXECUȚIA BUGETARĂ

elenistice în Dobrogea – Univ. București; Industria materialului dur de origine animală din neo-eneoliticul Dobrogei – UV Târgoviște.

² *Carsium – un important centru militar și cultural romano-bizantin la Dunărea de Jos.*

În cursul anului 2025 au fost aprobate de către ordonatorul de credite al instituției următoarele bugete și liste de investiții:

Hotărâre CJC	74/20.03.2025	18.003.050 lei	Lista investiții	552.100 lei
Hotărâre CJC	173/23.07.2025	18.003.050 lei	Lista investiții	552.100 lei
Hotărâre CJC	281/27.10.2025	18.089.550 lei	Lista investiții	552.100 lei

Cheltuieli de capital efectuate pe parcursul anului 2025

Din surse proprii:

Nr. Crt.	Sistem	Cantit.	Preț (lei)	Stare	Mod de plată
1	Container chioșc vânzare, Histria	1 buc	34.999	achitat	OP
2	Telescop panoramic, cetatea Hârșova	1 buc	15.557,14	achitat	OP
3	Container tip depozit, șantier Cheia	1 buc	16.528	achitat	OP
4	Stație GPS (arheologie preventivă)	1 buc	20.000	achitat	OP
5	Sistem CCTV (Histria, Adamclisi)	2 buc	200.882,55	achitat	OP
6	Stație grafică (secție Muzeografie)	1 buc	8.000	achitat	OP
7	Licențe MsOffice	7 buc	362	achitat	OP
8	Vitrine expo (secție Muzeografie)	23 buc	171.684,48	achitat	OP
TOTAL			468.013,17		

Bugetul previzionat și Execuția bugetară

Buget previzionat cu ultimele rectificari bugetare realizate in anul 2025 (cf. HCJC 281/27.10.2025)				
și execuție bugetară la data de 31.12.2023				
			buget aprobat	execuție 31.12.2025
1	A. TOTAL VENITURI	-	18.388.550	17.277.595,38
2	VENITURI PROPRII	33.10	3.813.600	4.435.708,38
3	VENITURI PRESTARI SERV.	33.10.08	2.928.100	3.702.380,48
4	VENITURI MAT. POPULARIZ.	33.10.16	200.000	99.807,99
5	VENITURI TAXE VIZITARE	33.10.19	500.000	448.111,91
6	VENITURI CERCETARE	33.10.20	86.500	86.500
7	ALTE VENITURI-PROIECTE	33.10.50	99.000	98.907
8	SUBVENTIE-din care:		14.574.950	12.841.887
9	CHELTUIELI PERSONAL		8.306.400	7.318.583
10	CH. BUNURI SI SERVICII		6.268.550	5.523.304
11	B. TOTAL CHELTUIELI		18.388.550	17.277.595,38
12	CHELTUIELI CURENTE		17.836.450	17.277.595,38
13	TOTAL CHELTUIELI PERSONAL	10	8.306.400	7.318.583
14	TOTAL CHELTUIELI BUNURI SI SERVICII	20	8.973.050	8.942.000
15	Bunuri si servicii	20.01	5.691.300	5.680.328,84
16	Cheltuieli furnituri birou	20.01.01	15.000	14.999,73
17	Cheltuieli materiale curatenie	20.01.02	25.000	24.994,63
18	Chelt. iluminat forta motrica+incal.apa calda	20.01.03	578.300	678.299,47
19	Cheltuieli apa canal salubritate	20.01.04	40.000	39.913,90
20	Cheltuieli carburanti	20.01.05	60.000	49.212,67

	lubrifianți			
21	Cheltuieli posta radio tv.fax internet	20.01.08	30.000	29.999,94
22	Mater.prest sarv.cu caracter funct.	20.01.09	173.000	172.999,37
23	Alte mat. si prest.servicii	20.01.30	4.670.000	4.669.909,13
24	Bunuri de natura obiectelor de inventar	20.05	45.000	38.572,71
25	Alte obiecte inventar	20.05.30	45.000	38.572,71
26	Deplasari	20.06	180.000	166.554
27	Deplasari detasari sesiuni	20.06.01	80.000	79.865
28	Deplasari, detasari in strainatate	20.06.02	100.000	86.689
29	Materiale laborator	20.09	10.000	9974,20
30	Carti publicatii mater.documentare	20.11	3.000	2999,39
31	Pregatire profesionala	20.13	6.700	6.700
32	Protectia muncii	20.14	20.000	19.998,29
33	Alte cheltuieli	20.30	3.017.050	3.016.872,57
34	Reclamă, publicitate	20.30.01	423.550	423.525,74
35	Chirii	20.30.04	1.380.000	1.379.847,77
36	Alte cheltuieli cu bunuri si servicii	20.30.30	1.213.500	1.213.499,06
37	Alte cheltuieli	59	557.000	548.999,21
38	Actiuni cu caracter stiint. si social culturale	59.22	409.000	403.317,21
39	Sume persoane handicap	59.40	148.000	145.682
40	CHELTUIELI DE CAPITAL	71	552.100	468.013,17
41	din subvenții		0	0
42	Din venituri proprii		552.100	468.013,17

7. ACHIZIȚII PUBLICE

7.1. Programul anual de achiziții publice (P.A.A.P)

Anexa privind achizițiile directe - A se vedea Anexa 1, atașată.

7.2. Centralizatorul achizițiilor publice - A se vedea Anexa 2, atașată.

Centralizatorul achizițiilor publice derulate în anul 2023 cu evidențierea contractelor încheiate cu o valoare mai mare de 5.000 euro - A se vedea Anexa 3, atașată.

ANUNȚURI – publicitate 2025 - A se vedea Anexa 4, atașată.

7.3. Alte informații referitoare la achizițiile publice

- Licitație electronică *Servicii de transport specializat al bunurilor care alcătuiesc patrimoniul Muzeului de Istorie Națională și Arheologie, Localitatea Constanța, Piața Ovidiu Nr. 12 în noile locații situate în Constanța, Str. Arhiepiscopiei, Nr 7 și Șoseaua Industrială nr. 6 clădirea 4, unitatea C1, 4 și clădirea C9, unitatea C9.6 în incinta SC Logistic Park SA* - A se vedea Anexa 5, atașată

-Notificări achiziții în afara SICAP – A se vedea Anexa 6, atașată

CONSULTARE PIAȚĂ – Rezultatele consultării pieței -

8. PRINCIPALELE ACTIVITĂȚI/PROGRAME DERULATE ÎN ARIA DE COMPETENȚĂ

8.1. Realizări/Rezultate obținute

ACTIVITATE EXPOZIȚIONALĂ. În cursul anului 2025 MINAC a contribuit (în calitate de organizator, partener sau gazdă) la conceptul, organizarea și vernisarea unui număr de 35 expoziții, dintre care 9 la propriul sediu, iar alte 14 în locații din mun. Constanța (7), din țară (6) sau străinătate (1). Expozițiile au avut o tematică largă, acoperind în egală măsură necesitățile culturale ale publicului cărui a s-au adresat, respectiv arheologie - 15, istorie națională și internațională - 16, fotografie tematică – 2, cartografie – 1. MINAC a fost organizator, co-organizator și partener în 33, iar pentru 1 expoziție a fost gazdă. 2 expoziții au avut un caracter internațional, fiind vernisate și expuse la Istanbul, Facultatea de Arte Plastice *Mimar Sinan* și Universitatea Rumeli.

22 dintre expoziții au fost organizate în format fizic (la sediul MINAC str. Arhiepiscopiei nr.7 din mun. Constanța, Edificiul cu mozaic, Mormântul pictat, Muzeul Țării Făgărașului „Valer Literat” Făgăraș, Muzeul municipal „Regina Maria” Iași, Muzeul „Vasile Pârvan” Bârlad, Muzeul Național „Moldova” Iași, ICEM Tulcea, Biblioteca Județeană „I.N. Roman” Constanța, Sucursala regională și Gara CFR Constanța, Centrul Cultural Județean „Teodor T. Burada” Constanța), iar 12 în format online (Exponatul lunii <https://minac.ro/exponatul-lunii/>).

Lista expozițiilor organizate în cursul anului 2025

1.Expoziții permanente

- *Mormântul Pictat de tip hypogeu* (inaugurare 20 martie)
- *Edificiul Roman cu Mozaic* (inaugurare 14 noiembrie)
- *Cetatea Carsium din Hîrșova* (inaugurare 30 mai)

2.Expoziții temporare internaționale

- *Moștenirea culturală otomană în Dobrogea – Edificii de cult islamice.* Expoziție foto-documentară organizată la Universitatea „Mimar Sinan” (22 august – 28 septembrie) și Universitatea Rumeli (29 octombrie – 01 noiembrie) din Istanbul.

2.Expoziții temporare și itinerante naționale

- *Virgil Nicolau, fotografii Constanței și Mamaiei de altădată.* Ianuarie-Februarie 2025. Expoziție organizată la Biblioteca Județeană „I.N. Roman” Constanța
- *Viciu și istorie la Kustenge. Pipe și lulele din colecția muzeului constănțean.* 10 februarie – 30 aprilie 2025. Expoziție organizată la Muzeul Țării Făgărașului „Valer Literat”
- *Cazinoul din Constanța în documente și fotografii de epocă.* 1 - 4 mai 2025. Expoziție foto-documentară organizată în parteneriat cu C.F.R. Constanța, la gara C.F.R.
- *Mapping the Black Sea. The Black Sea in the European Cartography.* 3 – 15 iunie 2025. Expoziție foto-documentară organizată la ICEM „Gavrilă Simion” Tulcea, Casa Avramide.
- *Oglinda frumuseții! De la simplitatea femeii la divinitatea zeiței în Antichitate.* Expoziție itinerantă la Palatul Culturii Iași în perioada 18 iunie – 28 septembrie 2025 și la Muzeul „Vasile Pârvan” din Bârlad în perioada 11 octombrie 2025 – 21 ianuarie 2026.
- *La marginea Imperiului. Zeii cetății Tomis.* 26 - 30 iunie 2025. Partener: C.F.R. Constanța, expunere la gara C.F.R.

- **Patrimoniul natural și cultural al Dobrogei** 19 iulie – august 2025. Organizator: Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului. Parteneri: MINAC, Institutul Național al Patrimoniului, Universitatea „Ovidius” din Constanța, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale „Gavrilă Simion” din Tulcea.
- **File de istorie tomitană: Edificiul roman cu mozaic (sec. IV-VI p.Chr.)**, expoziție foto-documentară amenajată pe alea de acces către Edificiul Roman cu Mozaic, deschisă în perioada 11 iulie 2025 – prezent.
- **Carte veche. Carte nouă – expoziție de carte veche și obiecte de patrimoniu**, expoziție cu tema „Războaie de-a lungul timpului”. Perioada: 23 - 27 iulie 2025. Organizată în parteneriat la Centrul Multifuncțional Educativ pentru Tineret „Jean Constantin”.
- **Ioan N. Roman –Patriarhul Dobrogei**, expoziție organizată la Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman”. Perioada: 24 iulie - 30 septembrie. Parteneri: Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman”.
- **Cultura viciului. Instrumentele de fumat între tehnică și artă**. 13 august – 30 septembrie, Muzeul Municipal „Regina Maria”, Iași.
- **70 de ani de Scafandrierie Autonomă în România (1955–2025)**. 14 august – 14 noiembrie 2025. Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța.
- **Regalitatea, Marea și Marina**. 14 - 30 august. Parteneri: Societatea de Cartofilie Stella Maris, Muzeul Național al Marinei Române, Arhivele Naționale – Filiala Constanța.
- **Podul de la Cernavodă – 130 de ani de la inaugurare**. Septembrie 2025. Organizată la sediul partenerului, Sucursala Regională C.F.R. Constanța.
- **ARS SACRA. Primul mileniu al erei creștine în Dobrogea**. 10 octombrie 2025 – 15 ianuarie 2026, Muzeul Municipal „Regina Maria” Iași, Palatul Braunstein. Parteneri: Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Primăria Municipiului Iași, Muzeul Municipal „Regina Maria” Iași, INOE.
- **Simboluri ale universului spiritual al Reginei Maria**. 14 – 30 noiembrie. Partener: Asociația DAR Development.
- **Artă mozaicului antic și bizantin. MOZAIKON. Școala de la Alba Iulia**. Expoziție în interiorul Edificiului Roman cu Mozaic. 14 noiembrie 2025 - februarie 2026. Parteneri: Universitatea Alba Iulia, Facultatea de Teologia ortodoxă.
- **Sucidava Moesica: Vestigii din primele două campanii de cercetări arheologice sistematice**. Parteneri: Asociația Primus Art Laboratory. Oct. – nov. 2025.
- **Podul de la Cernavodă – 130 de ani peste Dunăre și timp** – 19 decembrie 2025 vernisaj. Partener: Asociația Filateliștilor „Tomis” Constanța.
- **Restaurarea ilustrată**, ediția a IV-a – vernisaj 25 septembrie, sesiunea Pontica 58. Partener: Institutul de Cercetări Eco-Muzeale „Gavrilă Simion” Tulcea.
- **Retrospectiva anului 1989** – perioada 8–19 decembrie 2025, Universitatea „Ovidius” Constanța. Parteneri: CNSAS, FISP a UOC.
- **Patrimoniul cultural și natural al Dobrogei**, expoziția itinerantă, 5-20 mai, la Muzeul Geologic Național, București. Vernisaj 5 mai. Parteneri: ISACCL, Institutul Geologic al României, INP, UOC, ICEM Tulcea.

4. Expoziții online

Exponatul lunii

Exponatul lunii ianuarie - *Mărturii creștine din Dobrogea antică (II) – Capitel de marmură descoperit la Tomis cu monograma Episcopului Ioan (?)*.

Exponatul lunii februarie - *Un inel de aur, cu gemă gravată, descoperit recent în necropola Tomisului.*

Exponatul lunii martie - *Stăpâna magiei și a înțelepciunii, Isis la Tomis.*

Exponatul lunii aprilie - *Mărturii creștine din Dobrogea antică (III) – Placă de marmură dedicată unui martir de-al lui Hristos descoperită la Tomis.*

Exponatul lunii mai - *Thanatos, zeul morții liniștite. O statueta de fildeș cu reprezentarea zeului Thanatos descoperită la Palazu Mare.*

Exponatul lunii iunie - *Grup statuar cu jocul „ephedrismos” sau „cal și călăreț”.*

Exponatul lunii iulie - *Brățară de spondylus descoperită la Limanu.*

Exponatul lunii august - *Didrahme bătute la Istros în epocă clasică. 2025.*

Exponatul lunii septembrie - *Iluminând trecutul: o agățătoare de bronz pentru sisteme de iluminat descoperită la Tomis.*

Exponatul lunii octombrie - *Mesagerul mărilor: delфинul de os de la Tomis.*

Exponatul lunii noiembrie - *Sub semnul Thaliei. Mască de teatru de tip Tanagra.*

Exponatul lunii decembrie - *Povestea unui vas Christofle descoperit în „Mormântul cu oranți de la Tomis.*

ACTIVITĂȚI CULTURAL-ȘTIINȚIFICE.

Activitățile culturale au fost susținute în format fizic. Pentru fiecare activitate preconizată a se desfășura în format fizic s-a cerut și respectat acordul inspectorului SSM. În cursul anului analizat au avut loc un număr de 64 de evenimente culturale, educative și științifice, dintre care 2 în format mixt (Sesiunea *Pontica* și Sesiunea Națională de Rapoarte Arheologice) și 62 în format fizic: 1 școală de vară, 38 manifestări cultural - sociale, 7 simpozioane naționale și 1 internațional, 1 sesiune științifică internațională, 1 sesiune științifică națională, 2 dezbateri, 14 lansări de carte, volume și publicații (având ca teme arheologie, istorie, filatelie, cartofilie) (dintre care specialiști MINAC în calitate de autori, co-autori, editori – 8 și moderatori – 3). Pentru activitățile menționate, MINAC a fost organizator, co-organizator, partener, gazdă sau participant.

Manifestările cultural-educative de amploare au fost organizate la toate obiectivele MINAC care au permis acest lucru. Astfel:

Noaptea Europeană a Muzeelor (17 mai) – Edificiul cu mozaic, Mormântul pictat, Adamclisi, Histria, Capidava, Cernavodă, Hârșova

Noaptea Muzeelor la Sate, ediția a IIIa (06 septembrie) – Adamclisi, Histria, Capidava

Zilele Europene ale Arheologiei (13-15 iunie) – Cernavodă, Adamclisi, Constanța

Școala Altfel – Capidava, Edificiul cu mozaic, Mormântul pictat, Adamclisi, Histria, Hârșova

Școala Verde – Cernavodă, Capidava, Adamclisi

Zilele Dobrogei – Cernavodă, Constanța, Edificiul cu mozaic

Ziua Națională – Cernavodă, Constanța

Activități culturale organizate de MINAC la sediile sale din Constanța și județ sunt prezentate mai jos:

-Eminescu și Zilele Culturii Naționale. 15 ianuarie, activitate desfășurată în parcul Central al orașului Cernavodă împreună cu Cenaclul Literar „Mircea Eliade” Cernavodă.

-Hai să dăm mână cu mână / Cei cu inima română. Simpozion, 22 ianuarie. Parteneri: CJC, Societatea de Științe Istorice filiala Constanța. Constanța

- Mărțișor istoric.** 6 martie. Activitate desfășurată la Atelierul Gânditorului – Muzeul Axiopolis, Cernavodă.
- Școala verde.** 10-18 aprilie. Ghidaje la Centrul Hamangia și ateliere de olărit „Micii arheologi” la Atelierul Gânditorului – Muzeul Axiopolis Cernavodă.
- Triplă aniversare: Ziua Independenței Naționale, Sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, Ziua Europei Unite.** Simpozion, 9 mai. Organizator: MINAC. Parteneri: SSIR.
- 9 Mai - Ziua Europei.** Activitate desfășurată în Parcul Central al orașului Cernavodă, la Monumentul Eroilor, împreună cu elevii Școlii nr. 2 Cernavodă.
- Școala Altfel.** 1 – 10 mai. Prezentarea Complexului Muzeal Capidava.
- Noaptea Europeană a Muzeelor.** 17 mai 2025. Atelierul creativ „Legende modelate în lut”.
- Prezentarea **Personalități marcante ale orașului** în cadrul Festivalului Internațional „I.D.Chirescu” (10-11 iunie).
- Zilele Europene ale Arheologiei.** 13-15 iunie 2025. Parteneri: Primăria Cernavodă, Colegiul Național de Arte „Regina Maria” Constanța, Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța, Cercetașii României, Cercul de ceramică din cadrul Palatului Copiilor Constanța, Asociația Studențească „HISTORIPOL”, Asociația „Dobrogea Străbună” și On Plonge Junior. Loc de desfășurare: Primăria și Parcul Cernavodă, Centrul Hamangia, Atelierul Gânditorului.
- Ziua Iei românești.** 24 iunie. Activitate desfășurată la Atelierul Gânditorului - Muzeul Axiopolis, Cernavodă. Organizator: Casa de Cultură Cernavodă.
- Ziua Drapelului** - 26 iunie. Activitate desfășurată la Atelierul Gânditorului - Muzeul Axiopolis, Cernavodă. Organizator: Casa de Cultură Cernavodă și Corul „I.D.Chirescu”.
- Ziua Imnului Național.** 29 iulie. Organizator: Cenaclul literar „Mircea Eliade” Cernavodă. Activitate desfășurată la Atelierul Gânditorului - Muzeul Axiopolis, Cernavodă.
- Zilelor orașului Cernavodă.** 11-17 august, prezentarea „**Urmașii Gânditorului**”.
- Pantelimon Fest – Gusturi vechi, poveste nouă** - 20-21 septembrie 2025. Organizatori: Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada”, Primăria Comunei Pantelimon, MINAC.
- Școala Altfel** - 20-24 octombrie - ghidaje de specialitate în Centrul Hamangia, ateliere de modelaj la rece în Atelierul Gânditorului, Muzeul Axiopolis, Cernavodă.
- Ziua Dobrogei** – simpozion, 14 noiembrie. Organizator: MINAC. Parteneri: SSIR.
- Zilele Dobrogei** – Cernavodă, 14-16 noiembrie. Participanți: elevii secției Turism religios din cadrul Colegiului Romano-Catolic „Sf. Iosif” din București; Cercetașii României, secția Constanța - „Dobrogea și comorile sale istorice”. Ghidaje și ateliere organizate în Centrul Hamangia și Atelierul Gânditorului – Muzeul Axiopolis, Cernavodă.
- Ziua Națională a României** – simpozion, 26 noiembrie. Organizator: MINAC. Parteneri: SSIR.
- Ziua Națională a României** – Cernavodă, 26 noiembrie. Organizator: Casa de Cultură Cernavodă. Ghidaje și ateliere organizate în Centrul Hamangia și Atelierul Gânditorului – Muzeul Axiopolis, Cernavodă.

Activități culturale - educative organizate de alte instituții cu participarea unor specialiști MINAC:

- Personalități ale Constanței culturale** - 15 ianuarie. Conferință susținută cu ocazia Zilei Culturii Naționale la Biblioteca Județeană I.N. Roman Constanța.
- Simpozionul **Eminescu - Unirea Principatelor** - 23 ianuarie. Organizator: Asociația Culturală „Metafora”. Comunicare.
- Pe urmele lui Ovidius la Tomis** - 20 martie. Conferință susținută la Festivalul Publius Ovidius Naso, organizat la Biblioteca Județeană I.N. Roman Constanța. MINAC co-organizator.

- Cazinoul, simbol al Constanței peste timp** - 21 mai, Conferință susținută la Biblioteca Județeană I.N. Roman Constanța.
- Histria. Istoria muzeului de sit** - 27 august. Conferință susținută la Histria cu prilejul vizitei de studiu a studenților FISP din cadrul Univ. Ovidius Constanța.
- Grupuri etnice la Histria și în teritoriul în perioada romană timpurie** - 24 septembrie - Conferință susținută la Histria cu prilejul vizitei de studiu efectuate de studenții Univ. Johannes Gutenberg din Mainz.
- Noaptea Bibliotecii**, ediția a XV-a - 27 septembrie 2025. Organizator: Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța. Atelier „Printre valuri și ruine: legendele delfinului”.
- Maria, o Regină în slujba țării și Armatei sale** – simpozion. Organizator: Cultul Eroilor „Regina Maria” filiala Constanța. Locuri de desfășurare: Casa de Cultură Murfatlar, Colegiul „Regina Maria” Constanța (20.10); Cercul Militar Mangalia și Colegiul Economic Mangalia (21.10); Colegiul Tehnologic Băneasa (22.10); Mănăstirea Derwent (23.10); Muzeul Militar „Regele Ferdinand” FILIALA Constanța și Liceul „Carmen Sylva” Eforie Sud (24.10). -Simpozionul **Dobrogea multiculturală** - 10 noiembrie. Organizator: Școala gimnazială nr. 12 „Bogdan Petriceicu Hașdeu”. Discurs: *Integrarea Dobrogei la Patria Mamă*.
- Simpozionul **Ziua Dobrogei** - 12 noiembrie. Organizator: Școala Militară de Maiștri Militari a Forțelor Navale „Amiral Ion Murgescu”. Discurs: *Integrarea Dobrogei la Patria Mamă*.
- Conferința Ziua Dobrogei** - 13 noiembrie. Organizator: Biblioteca Județeană „Panait Cerna” Tulcea. Participanți specialiști MINAC: Lavinia Dumitrașcu, Oana Grigoruță.
- Simpozionul Ziua Dobrogei** - 14 noiembrie 2025. Organizator: ISJ Constanța. Muzeul Militar „Regele Ferdinand” filiala Constanța. Discurs: *Importanța revenirii Dobrogei la Țară*.
- Istoria coboară printre elevi** - 10 decembrie. Organizator: Liceul Tehnologic „I. C. Brătianu” Nicolae Bălcescu. Activitate *Printre valuri și ruine: legendele delfinului*.
- Prezentarea „**Revoluția din 1989 în presa scrisă**” în cadrul mesei rotunde „Retrospectiva anului 1989”.

Ghidaje de specialitate efectuate la cerere sau cu diverse ocazii

- Mormântul Pictat de la Tomis**: vizitele Ambasadoarei Țărilor de Jos, Willemijn van Haaften, cu un grup de 7 persoane (10 mai) și a Ambasadorului UK, Giles Matthew Portman, cu un grup CCINA (20 mai).
- Edificiul Roman cu Mozaic și Mormântul pictat Hypogeu de la Tomis**. Ghidaje pe tot parcursul anului, efectuate la cerere
- Complexul Muzeal Adamclisi**. Ghidaje de specialitate efectuate la solicitarea grupurilor de vizitatori în muzeul de sit, cetatea și Monumentul triumfal din Complexul muzeal Tropaeum Traiani Adamclisi.
- Complexul Muzeal – Histria**. Ghidaje organizate cu ocazia unor evenimente: 14.05.2025 acțiunea *Promovarea antreprenoriatului și managementului cultural în contextul valorificării patrimoniului local în rândul tinerilor* (organizatori CCJ T. Burada Constanța. Asociația HEI, MINAC) // 23.05.2025 proiectul *Terra Constantiana* (organizator OMD jud. Constanța) // 24.05.2025 acțiunea *Scurtă incursiune în istoria orașelor vest-pontice* (organizator Asociația THOR ECO RALLY Dobrogea) // 05.09.2025 festivalul *Poezie la nisip*, ed. a VI-a (organizator Asociația Culturale Constanța) // ghidaje de specialitate la solicitarea grupurilor de vizitatori în muzeul și cetatea Histria.

-**Muzeul Axiopolis** – Cernavodă. Prezentări în *Centrul Hamangia* și *Atelierul „Gânditorul”*, Via Verde (outdoor) pentru canal, Podul ing. Saligny, colonia Columbia D.

-**Cetatea Capidava**. Ghidaje de specialitate efectuate la solicitarea grupurilor de vizitatori în cetatea Capidava.

-**Peninsula tomitană**

Istoria spusă altfel – Oamenii, Eroii, Zeii, o amplă campanie de popularizare a istoriei Dobrogei și a patrimoniului MINAC; program derulat pe tot parcursul anului, în instituțiile de învățământ din județul Constanța și la sediul MINAC; 32 de prezentări.

Istoria spusă altfel – Care este originea numelor de localități din Dobrogea ? Program derulat pe tot parcursul anului, în instituțiile de învățământ din județul Constanța și la sediul MINAC; 10 de prezentări.

Amintiri din ziua aceea - În August, la Constanța, în urmă cu un veac, derulat în luna august, în Peninsula; opt tururi ghidate.

Toamna la Constanța, în urmă cu un veac - 8 tururi ghidate gratuite, efectuate în zilele de weekend, în perioada 15 octombrie – 23 noiembrie. Fiecare tur a fost personalizat, fiind folosite informații din presa vremii, pe fiecare zi în parte, din toamna anului 1925.

Specialistul MINAC Cristian Cealera a realizat peste 30 de tururi ghidate efectuate în Peninsula, în afara celor patru proiecte derulate în august și octombrie – noiembrie: prezentări făcute unor delegații oficiale române și străine, grupuri ERASMUS, corpuri diplomatice străine, grupuri de elevi, prezentări efectuate la instituții partenere, cu ocazia unor programe de promovare cultural-istorică (Primăria Constanța, OMD Constanța, Biblioteca Județeană *IN Roman*, Colegiul de Artă *Regina Maria*, etc.), Ghidaje gratuite efectuate cu ocazia unor evenimente - Noaptea Muzeelor (17 mai), Zilele Constanței (22 – 24 mai), Serbările Mării (14-15 august). De asemenea, a efectuat un ghidat gratuit *Cartierul Grecesc*, efectuat în cadrul evenimentului *Strada Grecească – Sărbătoare urbană*, organizat de Comunitatea Elenă Elpis, în parteneriat cu MINAC.

Activități științifice

Manifestări științifice (sesiuni, simpozioane, conferințe) organizate de MINAC

- *Sesiunea Națională de Rapoarte Arheologice, A LIX-a ediție*, Constanța. Organizatori: M.I.N.A.C., Consiliul Județean Constanța, Ministerul Culturii. Perioada: 28-30 mai. Număr total de participanți: peste 200. Forma de desfășurare: live și online.

- *Sesiunea științifică internațională PONTICA, ediția 58. Istorie și Arheologie în regiunea vest-pontică*. 25-27 septembrie. Organizatori: MINAC și Centrul de Studii ale Civilizațiilor Mării Negre. Parteneri: Facultatea de Istorie și Științe Politice, Universitatea „Ovidius” Constanța. Număr total de participanți: peste 160. Forma de desfășurare: live și online.

-Simpozionul internațional *El arte y el urbanismo a las fronteras de la romanidad*. Sevilla-Caceres, 5-7 noiembrie 2025.

-Conferința *Sucidava Moesica. Debutul cercetărilor. Două milenii de istorie și legende*, organizată în cadrul proiectului cofinanțat de AFCN, 24 octombrie 2025.

-Conferințele *Elemente de lexic turco-otoman în vorbirea română curentă*, și *Sistemul educațional musulman în Dobrogea după 1878*, susținute la ICR Istanbul (20 august), în cadrul manifestării cultural-științifice „Moștenirea culturală otomană în Dobrogea – Edificii de cult islamic”.

- Dezbateri istorică *Istoria în actualitate. Trecutul și perspectivele tătarilor din Crimeea* (25 octombrie) – organizată în parteneriat cu Asociația Culturală „Mehmet Niyazi”.

-*Scoala de vară de la Carsium – Hârșova*, Ediția a IV-a - 16-18 septembrie 2025. Parteneri: MINAC, Institutul Național al Patrimoniului, Primăria Orașului Hârșova, Institutul de Studii Avansate pentru Istoria și Civilizația Levantului, Universitatea din București – Facultatea de Istorie, Uniunea Democrată Turcă din România. Loc de desfășurare: Complexul Muzeal „Carsium” Hârșova.

Lansări de carte, volume, publicații

- Lansări de carte – producții științifice ale MINAC, autori și co-autori specialiști MINAC sau care au fost organizate la sediul MINAC de către specialiștii instituției:
 - Delia Cornea, *Vilegiatura la malul mării și patrimoniul său arhitectural*, Ed. Mega, 2025, 12 mai 2025, lansare la Cazino.
 - G. M. Talmațchi (redactor șef), revista științifică *Pontica LVII / 2024*, 24 iulie 2025. Sediul MINAC.
 - Cristina Paraschiv-Talmațchi (editor), *Fortresses, towns and settlements. Everyday life on the edge of empires (7th-13th centuries)*, Supplementum XI (Pontica 57), 2024. 24 iulie 2025, Sediul MINAC.
 - Thibaut Castelli, *Des amphores, du grain et des hommes Les relations politiques et économiques des cités de l'ouest de la mer Noire avec le monde grec (Ve-Ier siècles a.C.)* 7 august 2025. Sediul MINAC.
 - Irina Sodoleanu, *Edificiul cu mozaic din Tomis în context urbanistic și portuar*, 2025. Lansare la deschiderea Sesiunii Internaționale Pontica 58, 25 septembrie.
 - Zeno-Karl Pinter, Claudia Urduzia, Cătălin Dobrinescu, Beatrice Kelemen, Vitalie Bodolică, Răzvan Pop, *Centenarul cercetărilor arheologice de la Capidava, Necropola medievală I*, Ed. Muzeului Național Brukenthal, Sibiu, 2024. Lansare volum în data 21.03.2025, Biblioteca Astra, Sibiu.
 - Prezentarea descoperirii și a catalogului *Tezaurul de sculpturi de la Tomis (2024)* în cadrul programului cultural al ENS-PSL (Franța) *Humanités dans le texte - Alexandre ou le faux prophète*. 3 dec. 2025, Paris.
 - Cristian Cealera, *Comunitatea britanică din Kustendjie (1857-1882) – Portrete din trecut*, 2025. 28 iulie 2025, BJ „I.N. Roman” Constanța.
 - Delia Cornea, *Reședințele regale de la Marea Neagră: Casele de vis ale Reginelor României*, ediția a II-a, 14 noiembrie, sediul MINAC.
 - Constantin Cheramidoglu, două volume: *Pe teme din istoria politicii externe a României, Pe teme din istoria economiei românești*, 10 decembrie, 2025. Sediul MINAC.
 - Delia Cornea, Gheorghe Stănescu, George Grigore, Constantin Șișman (Asociația Filateliștilor) – *Podurile lui Anghel Saligny în imagini*, 19 decembrie, 2025. Sediul MINAC.
 - Livia Buzoianu, Traian Cliante, Maria Bolocan, *Prezențe grecești în mediul autohton din Dobrogea. Secolele (VII)VI – I a. Chr.*, 2025. Lansare Sesiunea Pontica (25-27 septembrie).
- Lansări de carte la care au participat și luat cuvântul specialiști MINAC:
 - Ibram Nuredin, *Spiritualitate tătară. Vol. 6, Pagini de memorie culturală identitară la tătarii din Dobrogea. Restituiri*, 2025 – lansare la Biblioteca Județeană Tulcea, 19 iunie 2025; la Muzeul de Artă Populară Constanța, 5 iulie 2025; la Biblioteca Județeană Constanța, 13 decembrie 2025.
 - Lucian Țuguș, *Istorie uitate. Dobrogea în strămoșia secolului XX* – lansare la Biblioteca Județeană „Panait Cerna” Tulcea, 13 noiembrie.

Numărul mare de activități culturale și științifice a atras un public numeros; în cifre, situația se prezintă astfel:

Nr.Crt.	Punct de lucru	Nr. vizitatori
1	Edificiul cu mozaic	4600
2	Mormântul pictat	6998
3	Complex Tropaeum Traiani Adamclisi	13574
4	Complex Histria	21147
5	Complex Hârșova	1443
6	Centrul Hamangia Cernavodă	1702
7	Cetatea Capidava	8946
Total		58410

De asemenea, expozițiile temporare de la Iași și Făgăraș, la care MINAC a fost co-organizator, au mai atras un număr însemnat de vizitatori (IAȘI: „Oglinda frumuseții”- 19648, „ARS SACRA”- 1503, „Arta viciului” – 754 // FĂGĂRAȘ: 4215), un total general de **26120** vizitatori.

PATRIMONIUL CULTURAL.

Derularea proiectului „Reabilitarea Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța” Cod SMIS 116053, finanțat prin Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 5, a impus împachetarea pieselor de patrimoniu și a materialelor arheologice din sediul central al Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța - Piața Ovidiu, 12 și relocarea lor în depozitele din noua locație – str. Arhiepiscopiei, nr. 7, de la LogisticPark, în muzeele din teritoriu: Histria, Adamclisi, Carsium - Hârșova, Axiopolis – Cernavodă, în bazele arheologice (containere) de la Ulmetum – Pantelimon, Grădina – Cheia, Basarabi, Albești.

Activități de împachetare și mutare a patrimoniului MINAC:

- ambalarea, împachetarea și relocarea patrimoniului muzeal colocat în expoziția permanentă a MINA Constanta, tezaur și etajul I precum și a materialelor depozitate în pod sau depozitul vechi (fond Capidava - ZC) în perioada iunie – decembrie 2025.
- ambalarea, împachetarea și relocarea patrimoniului din depozitele arheologice în noile depozite arheologice din strada Arhiepiscopiei nr. 7.
- împachetarea și relocarea materialelor arheologice din depozitele arheologice în noile depozite arheologice din cadrul Logistic Park Constanța.
- împachetarea și relocarea gestiunii Clișotecă, relocarea gestiunii Fototecă, operațiuni desfășurate în luna ianuarie a.c. la noul sediu administrativ din strada Arhiepiscopiei nr. 7.
- ambalarea și împachetarea obiectelor de patrimoniu și a materialului arheologic din Muzeul Carsium – Hârșova.

Inventarul gestiunii de Numismatică a fost încheiat - partea scriptică și întocmirea documentației finale, proces verbal, anexe și documentație electronică.

Inventariere Arhivă Fototecă în perioada 21 ianuarie – 8 mai 2025. Au fost identificate 59965 obiecte cu număr de inventar, 19176 fără număr de inventar, constând în fotografii, planșe, tuburi cu imagini (fotografii de mari dimensiuni, planuri), 704 casete, minicasete, CD-uri și DVD-uri. Inventarierea Arhivei Foto și Clișotecă s-a realizat pentru 39756 numere inventar.

La Capidava, au fost redactate și machetate panouri explicative pentru cetatea Capidava.

În cadrul Laboratorului Zonal de Conservare-Restaurare au fost curățate și restaurate: 71 piese ceramice, 40 saci cu pachete ceramice, 25 vase de sticlă, aproximativ 50 piese de metal plus monede.

În perioada 27.10- 27.11.2025 au fost reordonate fișele FAE/conservare - 12.000 de numere de inventar la sediul nou MINAC, fiind grupate pe domeniile arheologie, numismatică, istorie modernă și contemporană, după numărul de inventar (fișe științifice, fișe analitice de evidență, F.A.E.) - fișele din domeniul arheologie Adamclisi, Callatis, fișele din alte domenii (pictură biserici, etnografie, artă decorativă, fișe nr.inv. vechi etc.).

CERCETARE – DEZVOLTARE.

În domeniul cercetării științifice, specialiștii MINAC au participat la derularea mai multor proiecte naționale și internaționale, la cercetări arheologice sistematice și preventive, desfășurate pe teritoriul județului Constanța. Rezultatele cercetărilor au fost prezentate la sesiuni științifice naționale și internaționale, organizate de MINAC - precum Sesiunea Națională de Rapoarte Arheologice (28 - 30 mai) și Sesiunea Internațională Pontica 58, Constanța (25 - 27 septembrie) – și de alte instituții de profil din țară și străinătate. Activitatea de cercetare a specialiștilor MINAC este ilustrată și de volumele, articolele și de studiile publicate în revistele de specialitate.

Cercetare arheologică sistematică. În anul 2025 au fost efectuate cercetări arheologice sistematice, conform planului de activitate propus și aprobat la nivel de instituție, pe șantierele:

➤ **Situl arheologic: Orașul antic Tropaeum Traiani, sectorul C**

Perioada: 1- 22 septembrie 2025. Parteneri: Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” București. Descoperiri: În anul 2025 a continuat cercetarea arheologică în secțiunile S.10 extindere spre vest și S.32, aflate la sud de edificiul de tip *domus*. Secțiunea S.10 a fost extinsă spre vest cu 15 m, fiind identificată continuarea zidului de nord al edificiului nr. 5. În perimetrul *domus*-ului au fost demantelați alți martori (inclusiv de la săpături din anii '80 ai secolului trecut), obiectivul fiind de a obține o imagine cât mai clară a repartizării spațiului interior și a situației planimetrice la est și sud de *Basilica Forensis*. Au fost colectate materiale ceramice, obiecte din bronz, monede, fusaiole; au fost descoperite noi ziduri etc. Au fost înregistrate rezultatele cercetării, inclusiv prin fotografie aeriană.

➤ **Situl arheologic: Orașul antic Histria, sectorul Metaxa - Constanța.**

Perioada: 01-22.10.2025. Descoperiri: În acest an s-au continuat cercetările în secțiunea S.II, care a fost extinsă cu 25 de m spre nord, pentru identificarea de noi complexe specifice cartierului datat în secolul VI p.Chr. A fost descoperită o stradă din cartier cu borduri pe laterale, resturile a două edificii, dintre care unul posibil monumental, două trepte succesive care ar indica o diferență de nivel de călcare etc. Au fost colectate numeroase materiale ceramice, obiecte din bronz, monede etc.

➤ **Situl arheologic: Așezarea fortificată de la Oltina – ”Capul Dealului”.**

Perioada: 1 - 27 august 2025. Parteneri: Institutul de Arheologie Iași. Descoperiri: Activitatea s-a desfășurat în secțiunile S.IB și S.III însumând o suprafață de lucru de circa 206 mp. În secțiunea S.III, activitatea a vizat modul de realizare a valului de pământ, parte a sistemului defensiv, și relația dintre acesta și locuirea din secolele VIII-XI. Săpătura manuală a fost combinată cu metodele non-distructive, precum: fotografia aeriană și înregistrarea distribuției spațiale a artefactelor. În timpul cercetării, au fost selectate artefacte pentru analize interdisciplinare, aflate în contexte relevante. În sectorul B, cercetarea a fost concentrată în secțiunea S.IB, în carourile 47-66,

pe toată lățimea de 7 m, în scopul continuării cercetării unui complex meșteșugăresc și obținerii de noi date referitoare la planimetria așezării. Cu extinderea de anul acesta, S.IB are acum 66 m lungime. Au fost prelucrate preliminar datele și înregistrările, au fost întocmite raportul arheologic și cel tehnic.

➤ **Situl arheologic Histria Sector RTS**

Perioada: 1 octombrie – 23 octombrie 2025. Descoperiri: resturi arheologice (fragmente ziduri, materiale ceramice) databile în perioada romană (sec II-III p.Chr.).

➤ **Situl arheologic Cetatea romano-bizantină Sucidava Moesica**

Perioada: 15 septembrie – 4 octombrie 2025. Parteneri: ICECHIM. Descoperiri: Înainte de a începe săpăturile celei de-a doua campanii arheologice sistematice, zonele intramuros și extramuros ale cetății au fost scanate cu LiDAR și georadar de către BIM GIS Concept. În perioada 15 septembrie – 5 octombrie 2025 a fost trasată și cercetată o secțiune de 25 x 3 m, pe latura de est a zidului de incintă; s-au descoperit ruinele unui turn de apărare, numeroase fragmente ceramice, fragmente de vase din sticlă, cuie din fier, 6 monede (între care una de argint), un pandantiv decorat realizat dintr-un corn de căprior, două fragmente de stele funerare (una cu un ciorchine de strugure și vrejul de vie, iar cealaltă cu o inscripție ce face referitoare la persoana înmormântată), un dispozitiv de suspendare a luminii prevăzut cu o cruce din bronz etc.

➤ **Șantier arheologic Capidava, sectorul de Est.**

Perioada: octombrie 2025. Parteneri: Universitatea București, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, Muzeul Municipiului București, Muzeul Național de Istorie București. Descoperiri: materialele apărute (ceramice, metalice, litice) sunt depozitate în Baza arheologică, urmând a fi prelucrate în cursul anului 2026, până la începerea viitoarei campanii arheologice.

➤ **Șantier arheologic Ulmetum.**

Perioada: 15 septembrie-14 octombrie. Descoperiri: s-au reluat cercetările în zona bazilicii, materialele apărute (ceramice, metalice, litice) sunt depozitate în Baza arheologică, urmând a fi prelucrate în cursul anului 2026, până la începerea viitoarei campanii arheologice.

Cercetare arheologică preventivă. Proiectele sunt coordonate de Secția de Arheologie Preventivă. Pe lângă contribuția importantă la bugetul MINAC, activitățile de arheologie preventivă au ca scop: creșterea numărului de bunuri culturale intrate în colecțiile muzeului; realizarea unei baze de date a siturilor arheologice identificate ca urmare a desfășurării proiectelor de arheologie preventivă; realizarea suportului cartografic pentru rapoartele de diagnostic arheologic.

Au fost efectuate un total de 407 cercetări arheologice preventive (supraveghere, cercetare, diagnosticare), conform contractelor încheiate cu diverși beneficiari, persoane fizice sau juridice.

Exemplificăm cu 6 cercetări ample, care au condus la descoperirea sau completarea informațiilor pentru o serie de situri arheologice:

✓ **Situl arheologic: Așezarea de la castrul I al valului de piatră, Constanța, b-dul 1 Mai, nr. 44a.** Perioada: 23.06-04.07.2025. Descoperiri: Pe suprafața de circa 30 mp, au fost identificate trei locuințe medievale timpurii, două pe limita vestică a perimetrului investigat și una în colțul nord-estic. Au fost colectate materiale ceramice și osteologice. Cercetarea a confirmat extinderea așezării medievale timpurii și în acest perimetru.

✓ **Situl arheologic Mihail Kogălniceanu – baza militară 57.** Perioada: aprilie - iulie 2025, 4 situri cercetate pentru investiții în lărgirea bazei aeriene.

✓ Situl arheologic **Palazu Mare**. 1,5 ha, cercetări pentru realizarea de investiții imobiliare. Perioada: mai – decembrie 2025.

✓ Sit arheologic **Constanța-Palas**. Zona industrială Constanța, 2,5 ha, construcție Parc Industrial și hale depozitare. Perioada: martie – iulie 2025.

✓ Sit arheologic **Peștera**. 2, 5 ha, cercetare pentru realizare Parc Eolian. Perioada: noiembrie 2025 – în derulare.

✓ Sit arheologic **Cogealac**. Parc Eolian 1,5 ha. Perioada: noiembrie 2025 – în derulare.

O altă activitate importantă, în anul 2025, a fost reprezentată de studiile arheologice realizate pentru beneficiari privați sau pentru autorități publice. Diagnosticul arheologic (fie ca evaluare de suprafață, fie ca diagnostic intrusiv) a fost efectuat în diverse locuri din municipiul și județul Constanța (49 de contracte), având ca scop identificarea mai exactă a potențialului arheologic al terenurilor. S-au delimitat pe această cale situri arheologice cu date insuficient cunoscute, precum cele de la Peștera (7 situri noi identificate, cercetare programată pentru 2026), Ciocârlia (4 situri noi identificate, cercetare programată pentru 2026), Amzacea (4 situri noi identificate, cercetare programată pentru 2026), Cogealac (6 situri noi identificate, cercetare în derulare), Cerchezu (4 situri noi identificate, cercetare programată pentru 2026) și s-au alcătuit sau completat fișe de sit cu propuneri clare de protejare a acestora în baza legislației privind protecția patrimoniului arheologic.

Prin cercetarea preventivă, patrimoniul arheologic al MINAC a fost îmbogățit substanțial. S-a acordat o atenție deosebită activităților post-săpătură, materialul fiind spălat și marcat în cea mai mare parte. După procesarea preliminară a materialelor descoperite, estimăm un număr de cel puțin 400 de piese care vor intra în inventarul MINAC, urmând procedura de fișare și colocare. O parte dintre acestea necesită și declanșarea operațiunilor de clasare în patrimoniul național.

Repartizarea pe categorii și sumele încasate pentru prestarea acestor servicii arheologice sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.Crt.	Tip contract	Nr.Contracte	Valoare (lei)
1	Supraveghere	216	890.685,70
2	Diagnostic	49	955.399,22
3	Cercetare	142	1.856.295,56
TOTAL			3.702.380,48

PROIECTE

Instituția, prin specialiștii și resursele sale, în calitate de aplicant, partener sau beneficiar*, a participat la implementarea unui număr de proiecte finanțate cu fonduri naționale - 3 sau comunitare - 2, respectiv:

Un număr de 7 specialiști ai MINAC sunt cooptați într-un număr de 4 proiecte culturale și științifice, interne și internaționale:

- **CROCUS**, *Cross-Border Cultural and Creative Tourism in Rural and Remote Areas* under the **HORIZON EUROPE** program implementat de Zangador Research Institute, Varna, Bulgaria.

- **NUCLEU** proiect PN 23210201 and PN 23210102, *The use of radiocarbon dating in the chronological determination of the living levels in the fortified settlement of Oltina and the Stone vallum monument (Constanța county); Radiocarbon dating of the archaeological objectives at Valul lui Traian (Constanța County): Castrum IV/XXII of the Stone Rampart, the*

early medieval settlement, and its associated necropolis. Finanțare Ministerul Cercetării, Inovării și Digitizării. Perioadă: 2025-2026. Aplicant / Parteneri: IFIN-HH și MINAC.

- *Borders and cultural patterns: Paganism vs Christianity in the contact zone of the Danube limes (Scythia and Moesia Secunda in the 4th-7th century) and in the next centuries.* Proiect finanțat de Fondul de proiecte al Academiei de Științe din Bulgaria.

- *Explorarea vieții primilor agricultori din Dobrogea (mileniul al VI-lea BC) (EXLIDO)* - PN-IV-P1-PCE-2023-1547, Institutului de Arheologie "Vasile Pârvan" București.

În trimestrul III al anului a fost câștigat *Valorificarea și Promovarea Edificiului cu Mozaic de la Tomis – Reverberații Moderne ale Tehnicilor Tradiționale ale Mozaicului*, proiect aplicat de MINAC cu finanțarea nerambursabilă a Institutului Național al Patrimoniului, din Timbrul Monumentelor Istorice, Sesiunea I/2025, contract numărul 10/12.09.2025, subprogramul „*Punere în valoare – interpretare și prezentare – monumente istorice de importanță națională*”. În proiect sunt implicați 4 specialiști ai instituției.

Tot în cursul anului 2025 a fost implementat proiectul co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național *Sucidava Moesica. Debutul cercetărilor. Două milenii de istorie și legende*, unde MINAC este partener (aplicant Asociația Primus Art Laboratory).

MINAC a mai câștigat 3 proiecte de finanțare pentru cercetări arheologice sistematice, în competiția deschisă de Ministerul Culturii, pentru șantierul Oltina – Capu Dealului (25.200 lei), Capidava (26.250 lei) și Ulmetum (35.050 lei), în total 86.500 lei atrași prin competiție din fonduri naționale.

De asemenea, la nivelul instituției au fost concepute 2 proiecte interne, implementate cu resurse proprii, respectiv:

- Proiect: *Maria, o Regină în slujba țării și Armatei sale.* Perioada: 20-29 octombrie (în parteneriat cu Asociația Cultul Eroilor „Regina Maria” filiala Constanța).

- Proiect *Tineri ghizi ai Cetății Carsium.* Perioada: octombrie 2025 -prezent (în parteneriat cu Liceul Teoretic „Ioan Cotovu” Hârșova).

*MINAC este beneficiarul a 4 proiecte complexe de reabilitare, aplicate și implementate de Consiliul Județean Constanța. În cursul anului 2025 au fost redacte în administrarea muzeului și deschise publicului spre vizitare un număr de 3 obiective (3 proiecte finalizate), respective:

- *Cetatea Carsium* - 31 mai 2025;

- *Mormântul Pictat de tip hypogeu* - 20 martie 2025;

- *Edificiul Roman cu Mozaic* - 14 noiembrie 2025.

PUBLICAȚII. În anul 2023, au fost editate, tipărite, lansate sau sunt în curs de apariție un număr de 16 volume științifice și culturale, produse editoriale ale muzeului, scrise sau cu contribuții substanțiale ale specialiștilor instituției.

✓ **Reviste ale muzeului**

-*Pontica* 57, 2024 (150 ex)

-*Analele Dobrogei SN seria III, an VII, 2025* (100 ex)

✓ **Supplementum**

-Cristina Paraschiv-Talmațchi (editor), *Fortresses, towns and settlements. Everyday life on the edge of empires (7th-13th centuries)*, Supplementum XI (*Pontica* 57), 2024 (150 ex)

✓ **Cărți de autor, volume colective, capitole de carte, cataloage, albume**

-Delia Cornea, *Vilegiatura la malul mării și patrimoniul său architectural*, 2025 (300 ex)

-Irina Sodoleanu, *Edificiul cu mozaic din Tomis în context urbanistic și portuar I: considerații preliminare pe marginea unor documente, planuri și fotografii din arhivele de profil*, 2025 (300 ex – finanțat de INP).

-Zeno-Karl Pinter, Claudia Urduzia, Cătălin Dobrinescu, Beatrice Kelemen, Vitalie Bodolică, Răzvan Pop, *Centenarul cercetărilor arheologice de la Capidava, Necropola medievală I*, Sibiu, 2024.

-Delia Cornea, *Reședințele regale de la Marea Neagră: Casele de vis ale Reginelor României*, ediția a II-a (500 ex).

-Cristian Cealera, *Comunitatea britanică din Kustendjie (1857-1882) – Portrete din trecut*, 2025. 28 iulie 2025, BJ „I.N. Roman” Constanța (300 ex).

-Ana Hamat, *Podoabe feminine din Dacia romană. Cu privire specială la Dacia Superior*, 2025.

-Dominic Moreau, Radu Petcu, Slavtcho Kirov (eds.), *A Danubio ad Gothiam. La christianisation du Nord-Ouest de la mer Noire dans l'Antiquité*, Brepols, Belgia, 2025.

-Valentina Voinea (coord), *Centrul Hamangia. Muzeul Axiopolis Cernavodă. Fragmente din lumea Gânditorului, Catalog*, Cluj-Napoca: Mega, 2025, 128 p., în curs de apariție.

-Irina Sodoleanu (coord.), Aurel Mototolea, Delia Cornea, Andreea Andrei, *Edificiul roman cu mozaic. Ghid Ilustrat*, 2025 (2500 ex – finanțat de INP).

-Livia Buzoianu, Traian Cliante, Maria Bolocan, *Prezențe grecești în mediul autohton din Dobrogea. Secolele (VI – I a.Chr.)*, 2025 (200 ex).

-Cristian Cealera (co-autor), *Cazinoul din Constanța*, 2025. Carte-album realizată pentru Primăria Municipiului Constanța cu ocazia inaugurării Cazinoului din Constanța.

-Paraschiv, A., Țârlea, A. C., Cliante, L. *Goods from faraway Lands ? Egyptian glass containers in the collections of the Museum of National History and Archaeology Constanța*, în volum colectiv coordonat de Universitatea din Pau, Franța (în curs de apariție).

MINAC a tipărit *Cronica Cercetărilor Arheologice din România (2024)*, volum apărut în 150 ex și lansat cu ocazia organizării Sesiunii Naționale de Rapoarte Arheologice, organizate la Constanța în perioada 23-25 mai 2025.

✓ Coordonare volume colective

Lavinia Dumitrașcu, coordonare volum *Retrăiri istorice în veacul XXI. Lucrările sesiunii internaționale de comunicări științifice „Maia Catargi”, ediția a XXI-a*, Editura Alpha MDN, Buzău, 2025.

A continuat indexarea revistei *Analele Dobrogei* (<https://www.ceeol.com/search/journal-detail?id=2687>) în baza de date internațională CEEOL.

PARTICIPĂRI LA CONFERINȚE ȘTIINȚIFICE. STUDII ȘI ARTICOLE. Rezultatele cercetărilor efectuate de specialiștii MINAC, individual sau în colaborare, în cadrul programelor de cercetare din perioada analizată, dar și din anii anteriori, au fost valorificate în 51 de studii și articole, apărute sau sub tipar în 2025 în publicații de specialitate naționale (37) și internaționale (17). Studiile și articolele au apărut în reviste acreditate CNCS, indexate în baze de date internaționale (ISI, BDI), sau în volume colective/de conferințe.

Rapoarte arheologice

Au fost predate spre publicare în volumul *Cronica Cercetărilor Arheologice din România. Campania 2025*, București (2026), un număr de 6 rapoarte, pentru cercetările arheologice

desfășurate în siturile de la Adamclisi, Oltina-Capu Dealului, Capidava, Histria (2 sectoare), Sucidava și Ulmetum.

Un număr de 17 arheologi ai instituției au publicat rezultatele cercetărilor arheologice din anul precedent în *Cronica Cercetărilor Arheologice* apărută în 2025 (17 rapoarte arheologice).

Participări la manifestări științifice organizate în țară și în străinătate

Un număr de 27 specialiști ai instituției (cercetători, muzeografi, conservatori, arheologi) au susținut un număr de 88 comunicări la manifestări științifice cu caracter internațional, organizate în țară (49 comunicări) și în străinătate (39 comunicări). Un număr de 26 specialiști ai instituției au susținut un număr de 52 comunicări la manifestări științifice organizate de instituții de profil din România.

3 specialiști ai instituției au făcut parte din 10 comisii doctorale (la Univ. Ovidius Constanța, UAIC Iași – Facultatea de Istorie, Univ. Valahia Târgoviște, Univ. Craiova, Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” București), iar 2 specialiști au fost invitați în calitate de *guest lecturer* la Institutul de Arheologie din Sofia (februarie).

PROMOVARE. Activitățile culturale și științifice desfășurate de MINAC în cursul anului 2025 au fost promovate atât prin resursele proprii (website www.minac.ro, conturile de Facebook și Instagram ale instituției), cât și prin colaborările și aportul mass-mediei locale și naționale. Dintre actorii media care au prezentat activitatea MINAC amintim selectiv Antena 3 Constanța, Dotto TV, Constanța TV / discoverdobrogea.ro, povestilemariinegre.ro, ziarulamprenta.ro / Focus Press, Cuget Liber, Ziua de Constanța, informația relaționată cu MINAC însumând peste 700 de știri, reportaje, articole de presă, interviuri și emisiuni.

În **planul promovării directe**, s-a lucrat la promovarea prin centre de informare turistică și au fost acordate publicului vizitator zile de vizitare gratuită, cu acordul Consiliului Județean Constanța (Ziua Culturii Naționale, Noaptea Europeană a Muzeelor, Zilele Constanței, Ziua Copilului, Ziua Dobrogei, Ziua Națională a României). De asemenea, colaborările cu Muzeul de Artă, Biblioteca Județeană „I.N. Roman” și Centrul Cultural Județean „Teodor T. Burada” au contribuit la acest aspect.

S-a lucrat la îmbunătățirea website-ului www.minac.ro, printr-o nouă interfață și o mai bună segmentare a informației. Percepția în rândul publicului a fost bună.

Este în lucru website-ul dedicat revistei *Analele Dobrogei* (www.analeledobrogei.ro), instrument de lucru pentru specialiști, util pentru promovarea revistei și a instituției, cu dead-line 2026, în scopul pregătirii dosarului de evaluare a revistei.

Pagina de Facebook a instituției <https://www.facebook.com/minaconstanta/> are un număr de 10.793 de urmăritori permanenți, la care se adaugă, lunar, vizitatorii ocazionali. Urmăritorii provin în cea mai mare parte din România (90,6%), dar și din Italia (1,8%), Marea Britanie (1,8%), Germania (1,2%), Moldova (1,1%) și Bulgaria (0,9%). În România, pagina de Facebook este accesată din Constanța (50%), București (32,8%), Iași (3,7%), Cluj (2,4%), Brașov (1,9%), Galați (1,9%). În intervalul ianuarie – decembrie 2025, pagina de Facebook a avut un număr total de 1.216.201 vizualizări.

Totodată, activitatea muzeului a fost promovată și prin intermediul paginii de Instagram, <https://www.instagram.com/muzeuldeistorieconstanta/>, înființată în luna octombrie 2025. Pagina de Instagram numără 144 de urmăritori permanenți, la care se adaugă și cei ocazionali, însumând un total de 7.200 de vizualizări în ultimele trei luni ale anului 2025.

8.2. Dificultăți identificate în activitate/Propuneri de eficientizare a activității

Raportat la anul precedent, activitatea generală în anul 2025 s-a desfășurat la parametri crescători. Totuși, au rămas în continuare provocările generate de un cadru legislativ perfectibil, situația patrimonială și starea de degradare a infrastructurii.

✓ Ritmul relativ lent în restaurarea și conservarea obiectelor din patrimoniul instituției, în special a celor din depozite, a fost determinat în principal de ritmul rapid de intrare în instituție a unui număr mare de piese noi, ca urmare a intensei activități de cercetare arheologică preventivă din cursul anului, dar și de spațiul redus la Laboratorului Zonal de Conservare-Restaurare, precum și de lipsa unor dotări tehnice moderne (aparatură, instalații etc.).

Propuneri: impunerea unei proceduri de lucru la nivelul Laboratorului (primire materiale, prioritizare etc.) // identificare teren și sursa finanțare pentru construirea unui nou spațiu pentru Laborator.

✓ Majoritatea mijloacelor muzeo-tehnice de la sediul principal sunt învechite, insuficiente sau inadecvate (vitrine, panouri etc.), iar compararea cu alte muzee, făcută de către vizitatori, este evident nefavorabilă instituției noastre. Au fost făcute progrese la obiectivele reabilite (Mormânt pictat, Edificiu cu mozaic), dar în obiectivele din județ problema persistă. De asemenea, posibilele implementări ale unor proiecte complexe la Adamclisi și Histria determină temporizarea unor decizii de achiziție de tehnică muzeală.

Propuneri: înnoire etapizată a tehnicii muzeale, în măsura spațiului prezent disponibil // gândirea unui plan expozițional adecvat pentru sediul reabilitat.

✓ Bazele arheologice de la Histria, Adamclisi, Ulmetum și Capidava necesită lucrări de reparații și dotări.

Propuneri: Lucrări etapizate de reparații pentru menținerea edificiilor la un nivel care să nu periclitizeze siguranța personalului și a vizitatorilor ocazionali (arheologi, studenți etc.).

✓ Rată mică de digitizare a patrimoniului, care să faciliteze cunoașterea acestuia de către public pe canale online, utilizarea în produse informatice, organizarea de expoziții virtuale, ș.a..

Propuneri: au fost făcuți pași în acest sens, dar fără existența unui proiect de amploare dedicat acestui obiectiv, digitizarea se va face într-un ritm lent. Au fost înaintate către Direcția generală de proiecte a CJC propuneri de proiecte în acest sens.

✓ Lipsește un spațiu special amenajat pentru studiu și unul pentru educație muzeală la toate obiectivele MINAC; punctele de vânzare suveniruri au o prezentare deloc atractivă pentru public.

✓ Lipsa unei arhive clasice și electronice a instituției (conform legislației privind arhivarea documentelor, Legea 16/1996, art.7, MINAC în calitate de instituție creatoare și deținătoare de documente, este obligată să organizeze o activitate de arhivare a documentelor).

Propuneri: Au fost înaintate către Direcția generală de proiecte a CJC propuneri de proiecte în acest sens.

8.3. Riscuri identificate în activitate/Soluții pentru acoperirea riscurilor.

Cadrul legal

Birocrația excesivă, inclusiv în domeniul cultural / Importanța scăzută acordată istoriei și științelor umaniste, în general, în sistemul de învățământ românesc / Lipsa unei abordări intersectoriale în legătură cu punerea în valoare a patrimoniului cultural mobil, îndeosebi în relație cu turismul și industria hotelieră, precum și cu alte servicii pentru consumatori / Reglementarea juridică echivocă a cercetării arheologice

Cadrul societal

Concurența mediului on-line în furnizarea de informație, cu deosebire în rândul publicului tânăr / Amplificarea unui fals fenomen de socializare și participare la viața comunitară generat de rețelele de socializare promovate prin tehnologia modernă / Ponderea din ce în ce mai mare a culturii de tip

mass-media, bazată pe promovarea agresivă a produselor culturale comerciale, uniformizează percepția asupra actului cultural, coborând-o spre zonele facile ale culturii și dând naștere unei concurențe neloiale și, realist vorbind, insurmontabile / Schimbarea obiceiurilor de consum cultural

Cadrul profesional

Criza de sistem a muzeelor, care nu au resurse financiare suficiente care să le permită să facă față consecințelor revoluției tehnologice digitale și impactului acesteia asupra publicului potențial, mai ales a celui tânăr / Îmbătrânirea fizică și morală a expozițiilor permanente, ca și a clădirilor și instalațiilor muzeelor, într-o perioadă de limitare a resurselor disponibile pentru investiții de amploare / Scăderea numărului de experți în instituție, datorată pensionărilor, coroborată cu dificultatea înlocuirii lor (plaja de absolvenți de facultate se micșorează, atât calitativ, cât și cantitativ).

9. OBIECTIVE PENTRU ANUL 2025

Legislativ

Inițierea unor demersuri pentru remedierea unor disfuncționalități legislative (ex. imposibilitatea de cercetare arheologică a cetății Axiopolis, aflată în incinta unei unități militare; detonarea explozibililor în unitatea militară aflată în zona Complexului rupestru de la Murfatlar – trepidațiile produse afectează ireversibil monumentul); finalizarea reglementării patrimoniale a obiectivelor aflate în administrarea instituției.

Științific

Pregătirea unor evenimente științifice de amploare pentru anul 2025 (Congresul PATABS; Sesiunea științifică internațională Pontica 59, Congresul Național de Numismatică). Menținerea ritmului anual de cercetare arheologică a șantierelor tradiționale ale instituției (Carsium, Ulmetum, Sacidava, Sucidava, Tropaeum Traiani, Histria, Cheia, Oltina-Capu Dealului, Albești, Tomis, Capidava).

Activitate expozițională

Mutarea muzeului Carsium în clădirea „Cotovu” de la Hârșova, după finalizarea procesului de reabilitare a acesteia (proiect CBC al Primăriei Hârșova) / lansări de carte și de expoziții la muzeele de sit Histria, Tropaeum Traiani și Capidava / finalizarea amenajării punctelor muzeale de la Ostrov, Rasova și Pantelimon. Organizarea de expoziții itinerante în parteneriat cu muzee din țară și străinătate. Dezvoltarea componentei de educație muzeală (atelier, lecții deschise). Finalizarea organizării expoziționale la Edificiul cu mozaic și introducerea în circuitul turistic a expozițiilor permanente în cel puțin 2 bolți. Finalizarea lucrărilor de igienizare a spațiului verde aferent Edificiului cu mozaic.

Publicații

Menținerea ritmicității apariției publicațiilor instituției: Pontica 58, Analele Dobrogei 8 (Seria a III a), 2 volume de tip Supplementum, apariția a 3 sau 4 cărți de autor; materiale de prezentare pentru obiectivele Histria, Capidava, Adamclisi, Hârșova, Casa Hamangia, Edificiul cu Mozaic, Mormântul pictat.

Proiecte

Implementarea proiectului de reabilitare energetică a Muzeului Tropaeum Traiani; identificarea unei măsuri de finanțare pentru cetatea Histria – toate acestea fiind proiecte ale CJC, la care

MINAC contribuie cu expertiza științifică. Implementarea proiectului INP câștigat. Colaborarea cu CJC pentru aplicarea unor proiecte prin care să poată fi reglementată problema arhivei instituției sau asigurarea energiei electrice la Casa Arheologului de la Adamclisi. Atragerea de fonduri pentru realizarea unui proiect cultural dedicat Portului Constanța, cu prilejul împlinirii a 130 de ani de la punerea pietrei de fundament (restaurare planuri realizate de Anghel Saligny, digitizare, arhiva digitală, realizare 2 expoziții in door și out door și a unui album dedicat Portului Constanța).

Patrimoniu cultural

Pregătirea bolților de la Edificiul cu mozaic, pentru organizarea de spații vizitabile / Reorganizarea *lapidarium*-ului de la muzeul cetății Histria / Reorganizarea inventarului litic aflat la muzeul Tropaeum Traiani de la Adamclisi / Clasarea în categoriile Fond și Tezaur a unor piese din patrimoniul instituției / Reevaluarea unor piese de patrimoniu și introducerea sumelor în contabilitate / Digitalizarea pieselor din expozițiile de bază.

Patrimoniu imobil

Repararea clădirii „Mixindril” de la Histria / Repararea casei „Florescu” de la Capidava / Punerea instalației electrice la „Casa arheologilor” de la Adamclisi / Finalizarea reparării unui depozit din baza Histria / Repararea gardului de la Baza arheologică Histria / Repararea acoperișului de la Muzeul de arheologie Histria / Repararea acoperișului de la Muzeul Tropaeum Traiani Adamclisi

Personal

Transformare unor posturi (vacante la momentul întocmirii raportului) în concordanță cu necesarul de personal al instituției. Trimiterea unor specialiști la cursuri de formare profesională în domeniul gestionării colecțiilor muzeale și a patrimoniului mobil. Obținerea calității de expert în arheologie sau bunuri culturale a specialiștilor care îndeplinesc condițiile legale.

Manager,
dr. Delia Roxana Cornea

